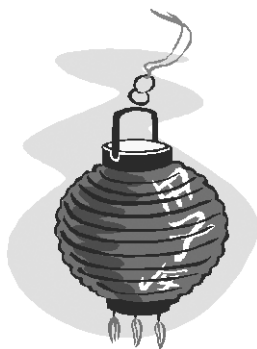

Japon Masalları

Maya Kitap: 170, Edebiyat: 4
1. Baskı, İstanbul Şubat 2018

ISBN: 978-605-9902-79-3

Orijinal Adı: Japanese Fairy Tales

Copyright © Japon Masalları. Türkçe yayın hakları Maya Kitap'a
aittir. Telif hakları sahibinin izni olmaksızın, hiçbir yolla çoğaltılamaz,
kopyalanamaz, dağıtılamaz.

Yayın Yönetmeni: Tahir Malkoç
Editör: Selin Saraçoğlu
Redaksiyon: Çiğdem Artık
Mizanpaj: Mehmet Büyüktırna
Kapak: Gülay Tunç

Maya Kitap * Sertifika: 14079

Merkez Mah. Kocamansur Sok. No: 6/4 Şişli / İstanbul Tel: 0212 296 97 12
e-posta: info@mayayayinlari.com / www.mayayayinlari.com

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi * Sertifika: 34011
Beylikdüzü Osb Mah. Orkide Cad. 9 Z Merkez Köyü / Merkez Bucağı
Beylikdüzü / İstanbul Tel: 0212 576 01 36

Japon Masalları

Derleyen

Yei Theodora Ozaki

Çevirmen

Macidegöl Batmaz

İçindekiler

Önsöz 7

Pirinç Çuvalının Efendisi 9

Dili Kesik Serçe 17

Balıkçı Delikanlı Uraşima Taro'nun Hikâyesi 27

Çiftçi ve Porsuk 41

"şinanşa" ya da Güney Yönünü Gösteren Araba 49

Altın Çocuk Kintaro'nun Maceraları 53

**Prenses Hase'nin Hikâyesi
(Eski Japonya'dan Bir Hikâye) 63**

Ölmek İstemeyen Adamın Hikâyesi 73

Bambu Oduncusu ve Ay Çocuk 81

Matsuyama Aynası (Eski Japonya'dan Bir Hikâye)	98
Adaçigahara İfriti	112
Kurnaz Maymun ve Yabandomuzu	118
Mutlu Avcı ve Hünەرli Balıkçı	122
Kurumuş Ağaçları Yeşillendiren Yaşlı Adamın Hikâyesi	140
Denizanası ve Maymun	150
Maymun ve Yengecin Kavgası	162
Beyaz Yaban Tavşanı ve Timsahlar	171
Prens Yamato Take'nin Hikâyesi	180
Momotaro ya da Şeftalinin Oğlu	196
Raşomon Canavarı	211
Yaşlı Adam Yanağındaki Urdan Nasıl Kurtuldu?	220
Farklı Renklerde Beş Taş ve İmparatoriçe Jokwa (Eski Bir Çin Masalı)	228

Önsöz

Yayımlayacağımız kitapları seçerken göz önüne aldığımız pek çok ölçüt var: Söz konusu kitabın yayın ilkelerimize ve çizgimize uygunluğu, daha önce dilimize çevrilmemiş olması, yayın dünyasında bir boşluğu dolduracak olması ve elbette ki bizi heyecanlandırması.

2018 yılı için yayın programımızı şekillendirirken bir Japon masalları seçkisiyle karşılaştığımızda ölçütlerimizin hepsine ziyadesiyle uyduğunu fark ettik ve hemen bir masal dizisi çalışmalarına başladık.

Dizi için öncelikle üç ülke seçtik: “Güneşin Doğduğu Ülke” Japonya, rengârenk kültüründen beslenen rengârenk masallarıyla Hindistan, uzun ve karanlık kış gecelerini zengin masal geleneğiyle aydınlatan Rusya.

Yayımlayacağımız versiyonu bulmaya çalışırken pek çok masal seçkisini inceledik ve en sonunda içimize en çok sinen, okurken en çok keyif aldığımız ve okuyuculara ulaştırmayı en çok istediklerimizi belirledik. Bolca araştırma içeren çeviri ve düzelti sürecinin ardından bu kez “Bu masalları en iyi yansıtan kapak nasıl olmalı?” sorusunun peşine düştük. Bu kültürlerin en önemli figürlerinin kapakta bulunmasını istedik. Uzun bir hazırlık süreci ve pek çok denemenin ardından hayalimizdeki kapaklara ulaştık.

* Japonlar kendi ülkelerini Nippon diye adlandırırlar ve sözcüğün anlamı “Güneşin Doğduğu Ülke”dir.

Masal, sözlü anonim halk edebiyatıdır. Anlatı yoluyla nesilden nesle ulaşmış, nihayetinde de bir yazar tarafından yazıya dökülerek kalıcı hâle gelmiştir. Her ne kadar masal kahramanları ve yaratıkları doğaüstü, masallardaki olaylar ise gerçekdışı olsa da, masalların o toplumun bir yansıması olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Öyle ki her ülkenin masalları tıpkı kültürleri gibi diğerlerinden tamamen farklıdır. Bizim seçkimizdeki ülkelerde olduğu gibi. Kimisinin ana teması dostlukken diğerininki korku ve ölüm olabiliyor. Fakat bir zamanlar hiçbir teknolojik ürünün olmadığını düşünürsek, masalların toplumların sosyal hayatlarında ne kadar önemli bir boşluğu doldurduğunu tahmin etmek zor değil.

Pirinç uvalının Efendisi

Çok eski zamanlarda, Japonya'da cesur bir savaşçı yarırmış. Herkes ona, "Tawara Toda" yani "Pirinç uvalının Efendisi" dermiş ama asıl adı Fujiwara Hidesato imiş. İşte bu adı nasıl aldığının çok ilginç bir hikâyesi var.

Hidesato, gerçek bir savaşçının ruhuna sahipti ve boş durmaya dayanamazdı. İşte bu yüzden, günün birinde, maceralara atılmak üzere iki kılıcını kuşandı, kendinden bile uzun olan kocaman yayını aldı, ok kılıfını da sırtına vurup yola koyuldu. Bir ucu güzel Biwa Gölü'ne dek uzanan Seta-no-Karaşi köprüsüne geldiğinde henüz fazla uzaklaşmamıştı. Köprüye adım atar atmaz, tam önünde uzanmış devasa yılan ejderhayı gördü. Gövdesi öyle büyüktü ki dev bir am ağacının gövdesine benziyor ve bütün köprüyü genişlemesine kaplıyordu. Kocaman pençelerinden biri köprünün korkuluğuna dayanmış, kuyruğu ise öteki tarafa doğru uzanıyordu. Canavar uyuyor gibi görünüyordu ama her nefes alışında burun deliklerinden alevler ve dumanlar fışkırıyordu.

Hidesato, bu korkunç sürüngeyi tam karşısında ilk gördüğünde korkusuna engel olamadı. Ya geri dönecekti ya da canavarın üzerinden geçecekti. Ama o cesur bir adamdı ve bütün korkusunu unutup gözünü kırpmadan ilerledi. Kart kurt! Ejderhanın üzerinden bir adım attı, sonra kıvrımlarına bastı ve yolunda ilerlerken bir kez bile ardına bakmadı.

Birkaç adım atmıştı ki ardından birinin seslendiğini duydu. Arkasını döndüğünde, ejderhanın tamamen gözden kaybolduğunu ve onun yerinde tuhaf görünümlü bir adam

olduğunu görünce çok şaşırıldı. Adam, son derece resmi bir şekilde başını önüne eğmekteydi. Omuzlarına dökülen kıvrık saçlarının üzerinde ejderha başı şeklinde bir tac vardı ve su yeşili elbisesi deniz kabuklarıyla süslüydü. Hidesato, bu adamın sıradan bir ölümlü olmadığını fark etti ve bu garip olay karşısında oldukça meraklandı. Ejderha bu kadar kısa bir süre içinde nereye kaybolmuştu? Yoksa bu adama mı dönüşmüştü? Peki, bütün bunların anlamı neydi? Aklından bu düşünceler geçerken köprüdeki adama yanaşıp sordu:

“Biraz önce bana seslenen siz miydiniz?”

“Evet, bendim,” diye cevapladı adam. “Sizden bir ricam var. Bana yardım edebilir misiniz?”

“Eğer gücümün yeteceği bir şeyse, elbette,” diye cevapladı Hidesato, “Fakat önce bana kim olduğunuzu söyler misiniz?”

“Ben Gölün Ejderha Kralı’yım. Evim de bu köprüünün altındaki sulardadır.”

“Peki, benden ne istiyorsunuz?” diye sordu Hidesato.

“Ezeli düşmanım kırkayağı öldürmenizi istiyorum. Şu uzaktaki dağda yaşar,” diyerek gölün karşısındaki yüksek bir tepeyi gösterdi Ejderha Kral.

“Uzun yıllardan beri bu gölde yaşıyorum. Çocuklarım, torunlarım var. Fakat epeydir korku içindeyiz çünkü canavar kırkayak evimizi keşfetti ve her gece gelip ailemden birini kaçırıyor. Onları kurtaracak gücüm yok. Eğer böyle devam ederse, bütün çocuklarımı kaybettiğim gibi kendim de bu canavarın kurbanı olacağım. Bu yüzden çok mutsuzum. Öyle çaresiz kaldım ki bir insandan yardım istemeye karar verdim. Bu niyetle, belki güçlü, cesur bir adam yoluma çıkar diye köprüünün üzerinde o gördüğünüz korkunç ejderha kılığında günlerce bekledim. Ama kim geldiyse, beni görür görmez korkudan ödü koptu ve ardına bakmadan kaçtı. Korkmadan bana bakabilen tek kişi siz oldunuz. Böylece cesaretinizden emin oldum. Bana merhamet etmeniz için yalvarıyorum. Bana yardım edip düşmanım kırkayağı öldürecek misiniz?”

Hidesato, hikâyesini dinleyince Ejderha Kral’ın durumuna çok üzüldü ve ona yardım etmek için elinden geleni yapacağına söz verdi. Savaşçı, yaratığa hemen saldırabilmek için kırkayağın nerede yaşadığını sordu. Ejderha Kral, canavarın evinin Mikami Dağı olduğunu ama her gece belli bir saatte göldeki saraya geldiği için o saate kadar beklemenin doğru olacağını söyledi. Böylelikle Hidesato, köprüünün altındaki Ejderha Kral’ın sarayına indi. Tuhaftır ki ev sahibini aşağı doğru takip ederken deniz ikiye ayrılarak geçmelerine izin verdi ve suların içinden yürümelerine rağmen kıyafetle-

ri hiç ıslanmadı. Hidesato, hayatında gölün altında bembeyaz mermerden yapılmış bu saray kadar güzel bir şey görmemişti. Denizin dibinde, tuzlu su balıklarının hizmetçilik yaptığı bu sarayı çok duymuştu; fakat şimdi Biwa Gölü'nün tam kalbindeki bu muhteşem yapı tam karşısında duruyordu. Zarif süs balıkları, kırmızı sazan ve alabalıklar, Ejderha Kral ile misafirine hizmet etti.

Önüne serilen ziyafet sofrasını görünce Hidesato'nun ağzı açık kaldı. Yemekler, kristalize nilüfer yaprakları ile çiçeklerdi; yemek çubukları ise fildişinden yapılmıştı. Oturur oturmaz sürgülü kapılar açıldı ve on sevimli süs balığı dans ederek içeri girdi. *Koto ve samisen** taşıyan on kırmızı sazandan oluşan müzisyen grubu da onları takip ediyordu. Gece yarısına dek zaman su gibi akıp geçti. Hoş müzik ve danslar, kırkayakla ilgili bütün düşünceleri unutturdu onlara. Ejderha Kral, savaşıya bir bardak daha şarap sunmak üzereydi ki saray birden gümbürtüyle sarsıldı. Sanki dev bir ordu yaklaşıyordu.

Hidesato ve ev sahibi ayağa kakıp balkona koşturdular. İşte o anda savaşçı, tam karşıdaki dağda parlayan iki alev topunun onlara doğru yaklaştığını gördü. Ejderha Kral, savaşının yanında dikilmiş, korkudan tir tir titriyordu.

“Kırkayak! Kırkayak! O iki alev topu, onun gözleri. Avına geliyor! İşte şimdi onu öldürme vakti.”

Hidesato, ev sahibinin gösterdiği yere baktı. Yıldızlı akşamın loş ışığında, iki alev topunun ardındaki devasa kırkayağın uzun bedenini gördü. Yüzlerce ayağındaki ışıklar, kıyıya ilerleyen deniz fenerleri gibi parlıyordu.

Hidesato'nun yüzünde en ufak bir korku belirtisi yoktu. Ejderha Kral'ı sakinleştirmeye çalıştı.

* Japonya'ya özgü telli çalgılar (e.n.)

“Korkmayın. Mutlaka öldüreceğim kırkayağı. Bana sadece yayımla okumu getirin.”

Ejderha Kral denileni yaptı. Savaşçı, ok kılıfında yalnızca üç ok olduğunu fark etti. Yayını eline aldı, çentiğe bir ok geçirdi, dikkatle nişan alıp oku fırlattı.

Ok, kırkayağın başının tam ortasına isabet etti ama başını delmedi, sıyrıp geçti ve yere düştü.

Cesaretini hiç kaybetmeyen Hidesato bir ok daha aldı, yayın çentiğine taktı ve fırlattı. Ok yine kırkayağın başının ortasına isabet etti ama başını delmedi, yine sıyrıp geçti ve yere düştü. Kırkayağa silah kâr etmiyordu! Ejderha Kral, bu cesur savaşçının oklarının bile kırkayağı öldürmeye yetmediğini görünce ümidini kaybedip korkudan titremeye başladı.

Savaşçının ok kılıfında şimdi bir tek ok kalmıştı. Bu atışta da başarısız olursa, kırkayağı öldürmesinin imkânı yoktu. Sulara baktı. Koca sürüngen korkunç bedenini dağın çevresine yedi kez sarmıştı ve çok geçmeden göle ulaşacaktı. Alev topu gözleri gittikçe yaklaşmış, yüzlerce ayağının ışığı gölün durgun sularına yansımaya başlamıştı.

Sonra savaşçı birden şunu hatırladı: İnsan tükürüğü, kırkayaklar için öldürücü özellikteydi. Fakat bu sıradan bir kırkayak değildi. Öyle korkunçtu ki bu yaratığı hayal etmeye çalışmak bile insanı korkudan perişan edebilirdi. Hidesato, son şansını denemeye karar verdi. Üçüncü okunu aldı, okun ucunu ağzına değdirdi, sonra yayın çentiğine takıp dikkatlice nişan adı ve bir kez daha fırlattı.

Ok yine canavarın başına isabet etti; ama bu defa sıyrıp geçmek yerine kırkayağın beynini deldi. Ardından çırpınıp titreyen sürüngenin bedeni hareket etmeyi bıraktı; koca gözleri ile yüz ayağının alevli ışığı fırtınalı bir günün ardın-

dan batan güneş gibi kararıp söndü. Büyük bir karanlık her tarafı kapladı, gök gürlledi ve şimşek çaktı, rüzgâr öfkeyle uğuldadı. Sanki kıyamet kopuyordu. Saray öyle sarsılmıştı ki Ejderha Kral, çocukları ve hizmetçileri korkudan kuytu köşelere saklanmıştı. Nihayet bu dehşetli gece sona erdi. Güzel ve aydınlık bir gün doğdu. Kırkayak artık dağda değildi.

Sonra Hidesato, balkona gelmesi için Ejderha Kral'ı çağırdı. Kırkayak ölmüştü ve artık korkacak bir şey kalmamıştı.

Saray sakinleri neşe içinde dışarı çıktı. Hidesato gölü gösterdi. Ölü kırkayağın bedeni, kanıyla kırmızıya boyanmış suların üzerinde yüzüyordu.

Ejderha Kral'ın minnettarlığı sonsuzdu. Bütün aile gelip savaşçının önünde eğildi. Onu koruyucuları ve Japonya'nın en cesur savaşçısı ilan ettiler.

İlkinden daha görkemli bir ziyafet daha düzenlendi. Çiğ, buğulanmış, haşlanmış, kızartılmış olmak üzere akla gelecek her şekilde hazırlanmış her türden balık, mercan tepsiler ve kristal tabaklarda servis edilerek savaşçıya sunuldu. Hidesato hayatında hiç bu kadar güzel bir şarap tatmamıştı. Bütün bu güzellikleri tamamlayacak şekilde güneş parlıyordu. Göl sıvı bir elmas gibi pırl pırlıdı ve gündüz vakti saray, gece olduğundan binlerce kat güzeldi.

Ev sahibi, savaşçıyı birkaç gün daha kalması için ikna etmeye çalıştı ama Hidesato eve dönmeye kararlıydı. Görevini yerine getirdiğini ve geri dönmesi gerektiğini söyledi. Ejderha Kral ve ailesi, ondan bu kadar çabuk ayrılacakları için çok üzgündü ama korkunç düşmanları kırkayaktan onları sonsuza dek kurtardığı için duydukları minnettarlığın bir simgesi olarak (onların deyişiyle) birkaç küçük hediyeyi kabul etmesini istediler.

Savaşçı verandada veda ederken balıklar aniden bir grup erkek hâlini aldı. Hepsi tören üniformaları giymişti, başlarındaki ejderha taçları ise büyük Ejderha Kral'ın hizmetçileri olduklarını gösteriyordu. Ellerindeki hediyeler şu şekildeydi:

İlk olarak tunçtan yapılmış büyük bir çan. İkinci hediye bir çuval pirinç. Üçüncüsü bir top ipek. Dördüncüsü bir tencere. Beşincisi sıradan bir çan.

Hidesato, bu hediyelerin hepsini kabul etmek istemeyse de Ejderha Kral ısrar edince reddedemedi.

Ejderha Kral, köprüye kadar savaşçıya bizzat eşlik etti, ardından selamlar ve iyi dileklerle onu uğurladı. Hizmetçiler ise ellerinde hediyelerle Hidesato ile birlikte evine kadar gittiler.

Savaşçının ailesi ve hizmetçileri dün gece eve gelmediği için çok endişelenmişler, ancak şiddetli fırtına nedeniyle yola devam edemeyip bir yerlere sığınmış olabileceğini düşünmüşlerdi. Onu bekleyen hizmetçileri, savaşçıyı görünce efendilerinin geldiğini herkese duyurdu ve tüm ev halkı onu karşılamak üzere dışarı çıktı. Hediyeler ve bayraklar taşıyarak ardından gelen adamların hikâyesini çok merak etmişlerdi.

Ejderha Kral'ın uşakları hediyeleri bırakır bırakmaz ortadan kayboldular. Hidesato, başına gelen her şeyi anlattı.

Ejderha Kral'ın verdiği hediyeler sihirliydi. Sadece çan sıradan bir nesneydi. İhtiyacı olmadığı için Hidesato bu çanı yakındaki tapınağa verdi. Buraya asılan çanın sesi sayesinde bütün mahalle, günün hangi saati olduğunu öğrenebildi.

Savaşçı ve ailesi, yemek yapmak üzere içinden ne kadar pirinç alırsa alsın çuvalın içindekiler hiç eksilmiyordu. Çuvaldaki pirinci tüketmek imkânsızdı.

İpek topu da asla bitmiyordu. Hatta savaşının, yeni yılda saraya giderken giyeceği yeni elbise için kesilen uzun parçalar bile ipeği kısaltmıyordu.

Tencere de bir harikaydı. İçine ne konulursa konulsun, altında ateş dahi yanmadan istenen her leziz yemeği pişiriyordu. Oldukça verimli bir tencereydi.

Hidesato'nun servetinin şöhreti çok uzaklara ulaştı. Artık ipek, pirinç ya da yakacağa para harcamasına gerek kalmadığı için zenginleşti ve varlıklı hâle geldi. Bundan sonra herkes onu Pirinç Çuvalının Efendisi olarak bildi.